

ACC. NR. 4700

Landskap: Småland
Härad: S. Möre
Socken: Vissefjärda
Uppteckningsår: 1933

Upptecknat av: E. A. Johansson
                  Algot Holmström
Adress:
Berättat av Joh, Larsson
Född år 1847 i Vissefjärda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör

Människans vård	sid. 1.
Gengångare	" 3.
Lövjerskor	" 5.
Skämma bössor	" 6.

S:a sid. 6.

Skriv endast på denna sida!

6 sid.

4700

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Människans vård.

Somliga människor tror ~~att~~ jag har förmåga att se mer än andra. Och det är också så att en del " har vård " det vill säga de ger liksom ett förebud eller ett varsel - det är svårt att uttrycka det - om att något har hänt dem en olycka så att de har dött t.ex.

Jag kan berätta en händelse som jag har hört. Det var oppe i Lessebo vid ett järnvägsbygge, där jag var med. Nu var det två kamrater som var riktigt goda vänner och de var jämt ihop de där. En dag så blev det en olycka, det rasade ner en hopar sten och grus och den ene av dem kom under, och när de fick fram honom var han redan död.

Den andre var inte med då, men på kvällen när de gick hem brukte de alltid möta varandra vid ett sandtag

4700

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

och när den andre kom där så mötte han sin kamrat som han brukade komma med sin matpåse under armen, men han gick bara förbi och sa' inte ett ord. Då förstog den andre att det var något som hade hänt och när han sedan på kvällen kom hem fick han reda på hur det var.

Och det kan vara också att folk har vård, så att de kan veta om dem att de är i annalkande, så att de vet det långt innan de är framme. Det gjorde min hustru hon visste så väl när jag var på hemväg. Det såg hon liksom och hörde stegen också.

Av döda kan de ju också få se deras vård. Det har man ju ofta hört att de kan låta sig se, det vill säga inte med kött och blod utan vården - ett sorts dubbelgångare till dem.

4700

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Gengångare.

Jag vet de talade om att här intill var det en bondhustru som dog. Nu var det så att hon hade en stor silverkanna som hade gått i arv, hon hade fått den av sin mor och hon hade i sin tur fått den av sin mor. Nu förordnade denna hustrun att hennes dotter skulle ha henne. Men sen hon var död tog bonden kannan och behöll den för egen räkning, men det blev heller ingen rö i det huset. Varenda natt spökade det och de kunde se hustrun hur hon kom där och gick fram till skåpet där kannan var och hur hon stog där och höll i sin kanna. Nu hade de en dräng där och han tog väl mod till sig och en natt när hon kom talte han henne till och se. " Varför gör matmor så, och aldrig låter oss vara ifred." Då sa' hon bara: " Ge

4700

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

kannan åt den som ska ha henne." När det blev morgon sa'
drängen till husbonden hur det var och han ställde kannan
tillrätta och sen dess fick de vara ifred.

Se det tror jag att deras värder kan visa sig om
det är så att inte allt är som det skall om det är
något som behöver klaras opp.

4700

Lövjerskor.

I gamla katekesen stog det talas om att de inte skulle tro på " sjöråd och skogsråd, lövjerskor och tomtar." På särskild fråga vad lövjerskor var, svarades att det var ett sorts skogsrån, fruntimmer som fanns i skogen eller ung. skogsnyvor. (Tänkbart är väl att beteckn. lövjerska kan ha fått sitt innehåll genom prästerna vid en katekes förklaringar eller dyl. Folklig synes den ej vara.)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

4700

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Skämma bössor.

En bössa skulle man aldrig lämna ifrån sig till någon annan, åtminstone inte till en, som man inte litade på, för då kunde han skämma den. Hur det gick till vet jag inte, men efter det träffade aldrig bössan mer. Man kunde få den bra igen om man stoppade in en levande orm i pipan och sedan sköt ett skott.